

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ลักษณะครูศิลปะที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของครูศิลปะ และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูล

เพื่อเป็นพื้นฐานของการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความและวารสารต่างๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับลักษณะครูศิลปะ และลักษณะที่ดีของครูทั่วไป รวมทั้งข้อมูลจากกรมสามัญศึกษา กรมวิชาการ ศึกษาพิเศษกรมสามัญศึกษา แล้วรวบรวมข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนศิลปศึกษา และ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนวิชาศิลปศึกษาเป็นวิชาบังคับ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2529 ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังนี้

1. สํารวจโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 102 โรงเรียน
2. นำรายชื่อโรงเรียนที่สำรวจได้จำนวน 102 โรงเรียน มาสุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 65 ของโรงเรียนทั้งหมด ได้โรงเรียนจำนวน 66 โรงเรียน

3. ผู้สอนศิลปะจากโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร โรงเรียนละ 2 คน ได้ครูศิลปะเป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 132 คน

4. ผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ที่เรียนวิชาศิลปะศึกษาเป็นวิชาบังคับ โรงเรียนละ 5 คน ได้ นักเรียนเป็นตัวอย่างประชากรจำนวน 330 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอนศิลปะ และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของครูศิลปะชั้นเองจำนวน 1 ชุด จากข้อมูลที่ได้ศึกษาเก็บรวบรวมมา

2. ตรวจสอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย โดยตรวจแก้ไข วิเคราะห์ และเสนอแนะในด้านความถูกต้องชัดเจนของภาษา การใช้ถ้อยคำ และให้คำถามครอบคลุมเนื้อหา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ช่วยพิจารณา ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณา 5 ใน 7 ท่าน รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

1. คร.อำไพ ตรีผลสาร อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. คร.มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. รศ.นิรมล สวัสดิบุตร อาจารย์ประจำภาควิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. อาจารย์ผดุง พรหมมูล หัวหน้าคณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ สวนกุหลาบ

5. อาจารย์ประสงค์ พวงคอกไม้ ศึกษานิเทศก์ศิลปะศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

6. อาจารย์ประพันธ์ บุญเลิศ รักษาการผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย
วิชาการ (อภิศหุหน้าหมวดศิลปศึกษา) โรงเรียนสายน้ำผึ้ง

7. อาจารย์สังคม ทองมี อาจารย์ผู้สอนศิลปศึกษา ระดับมัธยม-
ศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีสงครามวิทยา จังหวัดเลย

4. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ
ไปทดลองใช้กับครูศิลปะจำนวน 10 คน และนักเรียนจำนวน 20 คน ในโรงเรียนซึ่งไม่
ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะนำมาศึกษา ได้แก่โรงเรียนบางแคปานขำวิทยา โรงเรียน
ทวีวัฒนา และโรงเรียนธนบุรีวรเทพีพลาภิรักษ์

5. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้แล้ว มาปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้มีข้อความ
และภาษาที่รัดกุม ชัดเจนและเข้าใจง่าย สร้างเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะทำการ
ศึกษา

7. ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสัณฐานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มี
ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) สำหรับครูศิลปะมีจำนวน 4 ข้อ
สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ครูศิลปะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม คือครูผู้สอนศิลปศึกษา และนักเรียนมัธยมศึกษาตอน
ต้น เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งประกอบด้วยคำถามตาม
หัวข้อต่อไปนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะครูศิลปะด้านบุคลิกภาพและ
มนุษยสัมพันธ์ มีจำนวน 20 ข้อ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะครูศิลปะด้านการเรียนการสอน และ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนศิลปศึกษา มีจำนวน 25 ข้อ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ลักษณะครูศิลปะค้ำานการวิคผลประเมินผล การเรียนศิลปศึกษา มีจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับลักษณะที่ ติงประสงค์ของครูศิลปะ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended) มีจำนวน 3 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากบัณฑิต- วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังคณบดีของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอ หนังสือรับรองขอความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง

2. ส่งแบบสอบถาม พร้อมหนังสือขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. จำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 462 ฉบับ ได้รับคืน 457 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 98.92 ประกอบด้วย

3.1 แบบสอบถามสำหรับครูศิลปะจำนวน 132 ฉบับ ได้รับคืน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนจำนวน 330 ฉบับ ได้รับคืน 325 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.48

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้รับมาทำการวิเคราะห์โดย การคำนวณด้วยตนเอง ตามลำดับขั้นดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลค้ำานสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้ค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางและการบรรยาย

ค่าร้อยละ = $\frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม} \times 100}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ของครูศิลปะ โดยให้คะแนนความคิดเห็นแต่ละรายการ แล้ววิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การกำหนดค่าคะแนนของคำตอบแบบประมาณค่า โดยกำหนดความคิดเห็นในระดับต่างๆ เป็น 5 ระดับดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น	5
เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น	4
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนนเป็น	3
ไม่เห็นด้วย	ให้คะแนนเป็น	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้คะแนนเป็น	1

นำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมายโดยถือเกณฑ์ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
3.51 - 4.50	หมายถึง	เห็นด้วย
2.51 - 3.50	หมายถึง	ไม่แน่ใจ
1.51 - 2.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วย
1.00 - 1.50	หมายถึง	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

หาค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) จากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

- \bar{X} = ค่ามัธยฐานเลขคณิต
- $\sum fX$ = ผลรวมของความถี่คูณกับคะแนนทั้งหมด
- N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดแต่ละกลุ่ม

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

- S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- N = จำนวนตัวอย่างประชากร
- $\sum fX$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่
- $\sum fX^2$ = ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนยกกำลังสองกับความถี่

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของ ครูศิลปะและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น โดยการทดสอบค่า t (t-test) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{N_1s_1^2 + N_2s_2^2}{N_1 + N_2 - 2} \cdot \frac{N_1 + N_2}{N_1N_2}}}$$

t = ค่าที่ใช้พิจารณา

- \bar{X}_1, \bar{X}_2 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ตามลำดับ
- s_1^2, s_2^2 = ค่าคะแนนความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
- N_1, N_2 = จำนวนคนในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. เสนอข้อมูลจากแบบสอบถามแบบปลายเปิด ในเรื่องลักษณะที่พึงประสงค์ของครูศิลปะในรูปความเรียง ตามลำดับความสำคัญ